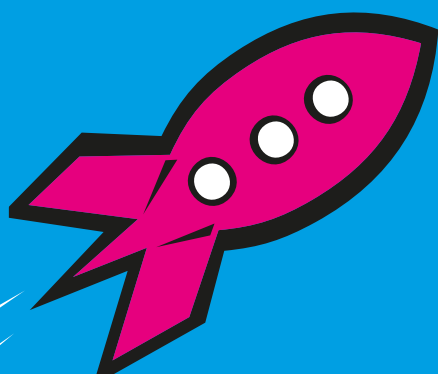

Hele Verden i Skole 2012

Lærermateriale til LæseRaketten

Lærermaterialet til LæseRaketten 2012 er udviklet af Hele Verden i Skole-kampagneteamet på IBIS.

Solvej Findsen, Anne Linaa Leavy og Sofie Vindis har udarbejdet, udvalgt og redigeret opgaverne. Ansvarshavende redaktør er Helle Gudmandsen.

Rettigheder

Kopier gerne til undervisningsbrug med kildeangivelse. Alle rettigheder er forbeholdt IBIS, forfattere og illustratorer.

Illustrationer og fotos

Illustrationer: Lilian Brøgger, Jarl Egeberg, Rasmus Jensen, Mille Ettrup Klein og Patrick Leis.
Fotos: IBIS, Tine Harden, Ricardo Ramírez og UNHCR.

Grafisk tilrettelægning

Oktan, Peter Waldorph

Tryk

MercoPrint

LæseRaketten uddeles gratis til alle, der tilmelder sig Hele Verden i Skole-kampagnen. IBIS vil gerne takke for de flotte bidrag fra forfattere, illustratorer, virksomheder og institutioner, der har gjort dette muligt.

Efter kampagnens afslutning vil det være muligt at få LæseRaketten tilsendt mod betaling af porto, så længe lager haves. Kontakt IBIS, Nørrebrogade 68B, 2200 København N eller send en mail til verdeniskole@ibis.dk.

Indhold

Kære lærer / 4
Sådan bruger du materialet / 5
Når verden banker på... / 6
Indsamlingsprojektet - Sæt fart på skolen / 6
Aktionsugen 2012 - Hæng dine meninger til tørre / 7

Opgaver til trin 1 og højtlesning

Blessing i gummiplantagen / 8
Cyrus vil til USA / 9
Den kloge skildpadde / 11

Opgaver til trin 2

Rose har fart på gennem skolen / 12
Strømpen, der blev væk / 13
Motorcykelvaskeriet ved floden / 15
Rapperne fra Harper / 16
Dræbersnegle / 17

Opgaver til trin 3

Erastus vil føre Liberia til VM / 18
Piger elsker vampyrer... / 19
Celia var bange for at dø / 21
Aftenfolket og Morgenfolket / 22

Liberia-ugen

Trin 1 - En uge i Liberia / 24
Trin 2 - Liberiansk restaurant / 25
Trin 3 - Præsidentvalg i Liberia / 27
For de ældste - Avisredaktion / 28

Folkeskolens Fælles Mål / 30

**"I LæseRaketten
får vi ikke kun historier,
men også virkelige ting
- noget der er sket i
virkeligheden!"**

*Maya, 5. klasse
på ibis.dk*

Kære lærer

I dette lærermateriale kan du få gode ideer til, hvordan du kan arbejde med LæseRaketten i din undervisning og dermed sætte global undervisning på skoleskemaet.

Opgaverne i materialet er tilrettelagt med henblik på både faglighed og oplevelser. IBIS ønsker, at danske skoleelever skal lære om tilværelsen i andre lande på en sjov og spændende måde. Derfor lægger materialet vægt på aktiv deltagelse, kreativitet og fordybelse. På den måde håber IBIS at engagere eleverne og skabe fokus på, at alle børn har ret til en uddannelse. LæseRaketten og de tilhørende opgaver giver mulighed for at inddrage den internationale dimension i undervisningen og knytter sig til Folkeskolens Fælles Mål i udvalgte fag.

I år er LæseRaketten fløjet til Liberia. Landet har en tragisk historie med 14 års borgerkrig bag sig, hvilket har efterladt dybe spor. Liberia gemmer dog også på en spændende kulturel arv med musik, dans og traditioner. Materialet favner begge perspektiver, så eleverne lærer det vestafrikanske land at kende på både godt og ondt og dermed opnår et nuanceret billede af landet. Opgaverne til de skønlitterære tekster i LæseRaketten er tilrettelagt i forhold til alderssvarende emner og problemstillinger. Der er lagt vægt på, at opgaverne skal fange elevernes forskellige interesser, og derfor indeholder lærermaterialet en bred vifte af opgaver, som er lige til at plukke af.

Opgaverne, som præsenteres i dette hæfte, er kun et lille udsnit af det tilgængelige materiale. På hjemmesiden **ibis.dk/verdeniskole** findes supplerende materiale til både elever og lærere. Med årets fem temaer: **Krig og Fred, Kultur og Samfund, Natur og Klima, Liberias Børn** og **Børnearbejde** er der rig mulighed for at arbejde tværfagligt med LæseRaketten. Skulle du have lyst til at arbejde med materialet i en emneuge, der inddrager de forskellige temaer, kan du se mere under **Liberia-ugen** her i materialet.

Vi håber, du og din klasse vil nyde turen til Liberia.
God fornøjelse!

ibis.dk/verdeniskole

Sådan bruger du materialet

Trindelte opgaver

LæseRaketts historier er inddelt efter sværhedsgrad i tre trin. Opgaverne i dette hæfte afspejler denne trindeling. Trindelingen er vejledende, men tænkt således:

Trin 1 og højtlesning: 0.-2. klasse

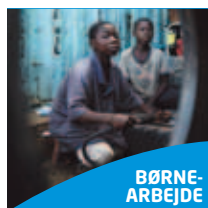
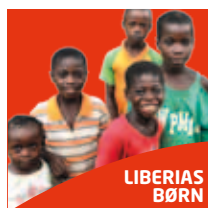
Trin 2: 3.-5. klasse

Trin 3: 6.-7. klasse

Bagerst i lærermaterialet findes en oversigt over, hvilke af Folkeskolens Fælles Mål de trindelte opgaver opfylder.

Hjemmesiden

Som noget nyt er hjemmesiden i år også inddelt i trin, der stemmer overens med LæseRaketts og lærermaterialets trindeling. Hjemmesiden er en forlængelse af det trykte materiale, og her findes supplerende artikler, spændende opgaver, billeder, videoer og meget mere. Hjemmesiden indeholder blandt andet fem temaer, som i høj grad lægger op til tværfagligt arbejde.

På hjemmesiden findes der også materiale til de **ældste klassetrin**. Dette materiale er oplagt at anvende, hvis du ønsker at inddrage en global dimension i samfundsfag, dansk-, historie- eller geografiundervisningen for de ældste elever. Hjemmesiden henvender sig både til lærere og elever, og der er i år en særskilt side til læreren, som indeholder skabeloner til print, opgaver og information om indsamlingen og Hele Verden i Skole-kampagnen generelt.

Liberia-ugen

Som et nyt tiltag i 2012-kampagnen er der i dette lærermateriale forslag til en Liberia-uge. Liberia-ugen er tiltænkt dem, der ønsker at arbejde med materialet i en emneuge, og som ønsker at arbejde tværfagligt. Der findes et forslag til en Liberia-uge på hvert af de tre trin, samt et forslag til de ældste klassetrin. På alle trin munder Liberia-ugen ud i et kreativt produkt og lægger op til fordybelse i hjemmesidens temaer.

Når verden banker på...

Børn vokser op i en global tid med tv og internet som en naturlig del af deres hverdag. Her sættes emner på børns dagsorden, som tidligere generationer først skulle forholde sig til som voksne.

LæseRaketten sætter med sine portrætter fokus på børn og unge i nogle af verdens fattige lande - i 2012 Liberia. Det er vores erfaring, at børn gør sig mange tanker om livet og verden, om forskelle og ligheder og om fremtiden, når de beskæftiger sig med menneskers livsvilkår i andre lande.

Verden er ikke kun sjov og spændende. Den kan også være uforståelig og skræmmende. Børn har brug for at få talt med voksne om det, de ser og hører. Derfor er det vigtigt med den globale undervisning i skolerne, ligesom det er oplagt, at eleverne tager LæseRaketten med hjem, så forældrene også bliver inddraget i snakken.

...er det godt at se handlemuligheder

Men når verden banker på, kan det også være vigtigt for børn at se sig selv som nogen, der faktisk kan gøre en forskel. Det er grunden til, at vi i forbindelse med LæseRaketten arrangerer en aktionsdag, hvor eleverne kan give deres mening til kende. Eleverne har også mulighed for, på en sjov måde, at samle ind til børn som dem, de møder i bogen. Vi er helt klar over, at der på mange skoler ikke er tradition for indsamlinger. Men som en lærer skrev til os, så er det *"oplagt ifølge materialet at give eleverne en mulighed for at handle."*

Alle praktiske informationer om indsamlingen er samlet på den tilsendte flyer og kan ses på **ibis.dk/skoleindsamling**

Indsamlingsprojektet

Sæt fart på skolen

Efter 14 års borgerkrig kom freden endelig til Liberia i 2003. Under krigen blev størstedelen af landets skoler ødelagt, og mange børn endte som børnesoldater. Over halvdelen af Liberias befolkning er under 18 år. Hovedparten af dem har ingen uddannelse, hvilket er med til at fastholde landet i fattigdom.

De børn, der ikke kom i skole på grund af krigen, er nu for gamle til at starte i børnehaveklasse. IBIS er med til at sætte fart på skolen ved at tilbyde hurtiggående klasser for netop

de børn og unge. På tre år får eleverne seks års undervisning, så de hurtigt kan indhente de spildte skoleår. Samtidig uddanner IBIS lærere til at varetage undervisningen. Pengene fra årets indsamling går til uddannelsesprojekter i Liberia. Ved at samle ind er du og din klasse med til at give Liberias ungdom den uddannelse, som krigen satte en stopper for.

Den fantasifulde indsamling

Eleverne, som har deltaget i kampagnen, har gennem årene fundet på mange sjove og fantasifulde indsamlinger. De er blevet samlet i en idébank på vores hjemmeside – få gode ideer på ibis.dk/skoleindsamling

Se for eksempel dette postkort med akvareller af fugle, som 1.a fra Vedbæk Skole udstillede og solgte.

Og så var der 6.a fra Kulsvierskolen, som organiserede en vaskehal. Her vaskede, pudkede og støvsugede de biler på den lokale tankstation under sloganet:
"Støt en god sag – få din bil vasket i dag."

Aktionsugen 2012

Hæng dine meninger til tørre

Hvad synes dine elever om, at 67 millioner børn ikke går i skole? De danske politikere har sammen med resten af verdens ledere forpligtet sig til at sende alle verdens børn i skole inden 2015. Men tiden er ved at løbe ud. Lad dine elever skrive et postkort til Danmarks politikere, hvor de giver udtryk for deres mening om, at så mange børn stadig ikke går i skole. Find postkortet på ibis.dk/postkort

Tag eleverne med til aktionsdag i **Aalborg den 24. april, Aarhus den 25. april** eller **København den 26. april**. Her kan dine elever lufte deres meninger ved at hænge postkortene på en lang tørresnor. Det skal være et opråb til politikerne om at gøre en større indsats for at sikre Uddannelse for Alle.

Aktionsdagene byder på sjove aktiviteter, workshops og musikoplevelser. Eleverne kan blandt andet optræde med en Hele Verden i Skole-rap.

Aktionsugen slutter i København. Her samles postkortene fra hele Danmark, og tørresnoren vikles rundt om Christiansborg. Så kan Folketingets politikere ikke undgå at se, at danske elever står sammen om at få alle børn i skole.

Mød op på aktionsdagen med postkortene eller send dem til IBIS, så hænger vi dem op på tørresnoren. Hele Verden i Skole, IBIS, Nørrebrogade 68B, 2200 København N.

Læs mere om aktionsugen på ibis.dk/aktionsugen

**Opgaver
til trin 1
og højt-
læsning**

Blessing i gummiplantagen

Højtlæsning og mimeleg

Lad eleverne læse billedhistorien om Blessing højt for hinanden to og to. Bagefter skal eleverne mime historien. Parrene får hver et foto fra historien, som de skal fremføre som mimespil for klassen. Den ene læser højt, mens den anden mimer.

Billeder fra hverdagen

Billedhistorien handler om Blessings hverdag. Lad eleverne lave en billedhistorie om deres egen hverdag. Eleverne kan tage billeder med et kamera eller med deres mobiltelefon og tilføje korte sætninger under hvert foto. Tal bagefter med eleverne om forskelle og ligheder mellem deres og Blessings hverdag. I kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan er Blessings hjem anderledes end elevernes?
- Hvordan ville det være at bo 11 mennesker i tre rum?
- Hvordan er Blessings skole og lærer anderledes end elevernes?
- Hvad er Blessings/elevernes fremtidsdrømme?
- Hvilke forskelle er der på den mad, Blessing og eleverne spiser?
- Hvad laver Blessing/eleverne, når de har fri fra skole?

Vendespil

Da I talte om forskelle og ligheder mellem Blessings og elevernes liv, stødte I måske på nogle modsætninger, som I udtrykte ved hjælp af tillægsord.

Eksempel:

- Blessings lærer er sur, elevernes lærer er glad

Tal med eleverne om modsætninger, eksempelvis modsatte følelser, tilstande eller væremåder. På **ibis.dk/print** kan I printe brikkerne til et vendespil, hvor "modsatte tillægsord" skal matches. Lad eleverne spille spillet parvis. Når eleverne har spillet færdig kan de, mundtligt og/eller skriftligt, danne sætninger med deres modsætningspar.

Eksempel:

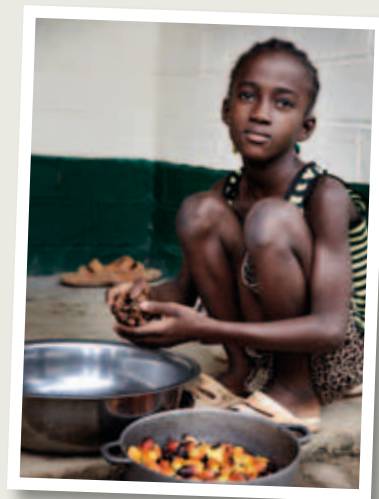
- Min kanin er blød, stenen er hård

Opgaver i hjemmet

Hver dag laver Blessing mad, reder seng og giver sin niece mad. Lav en rundspørge i klassen for at finde ud af, hvilke opgaver eleverne har i hjemmet. Tæl, hvor mange der:

- Dækker bord
- Rydder op på værelset
- Vasker op
- Går tur med hunden
- Tømmer opvaskemaskine
- Andet

Bagefter kan I undersøge, hvor lang tid eleverne bruger på deres opgaver. Eleverne kan til sidst illustrere deres samlede tidsforbrug for hver af opgaverne i et søjlediagram.

 Blessing bor på en gummiplantage. På **ibis.dk/naturogklima** kan eleverne se billeder og lære mere om gummiproduktion i Liberia.

 På **ibis.dk/liberiasbørn** kan eleverne se film om Blessing.

Cyrus vil til USA

Ekspirement: En dag i Cyrus' liv

Der er ingen elektricitet og vandhaner i den landsby, hvor Cyrus bor. Lad eleverne tilbringe en hel dag, hvor de forsøger at sætte sig i Cyrus' sted. Tag udgangspunkt i følgende ideer:

- Undervis uden brug af lys og andre elektriske apparater. Mørklæg eventuelt klasse-lokalet og lad eleverne arbejde under lyset fra stearinlys
- Lav en liste over alle de apparater på skolen og i hjemmet, som kræver elektricitet. Inden I går i gang, kan eleverne gætte på, hvor mange apparater, de tror, der vil være på listen. Diskutér, om der var flere eller færre, end de troede
- Forsyn eleverne med en vandflaske uden vand. Hver gang de skal have vand, skal de hente vandet fra en balje, som står et fjernt sted på skolen eller udendørs
- Som lektie kan eleverne forsøge at holde sig fra computer, tv, musik og mobiltelefon. Dagen efter kan I tale om elevernes oplevelser. Har det været svært? Hvad har været den største udfordring? Fandt eleverne nogen gode måder at lege på uden at bruge strøm?

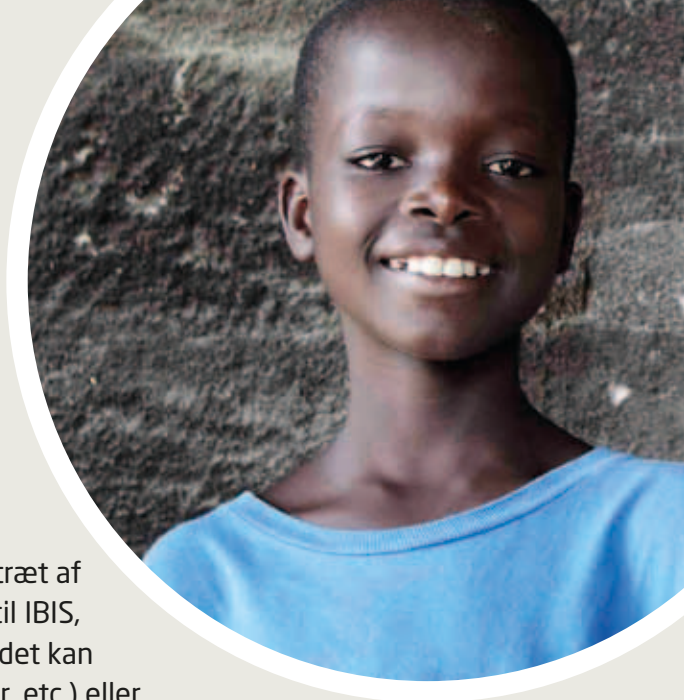
Send et familieportræt til Cyrus

Cyrus har en meget stor familie. Han har hele 18 søskende. Tal med eleverne om deres familier.

I kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvor mange søskende har eleverne?
- Har eleverne store eller små familier?
- Har eleverne bedsteforældre?

Lad bagefter eleverne tegne eller male et familieportræt af deres familie. I kan sende de færdige portrætter ind til IBIS, så sender vi dem videre til Cyrus i Liberia. Under billedet kan eleverne tilføje engelske glosser (mother, father, sister, etc.) eller skrive en lille hilsen til Cyrus på engelsk på bagsiden. Send familieportrætterne til: Hele Verden i Skole, IBIS, Nørrebrogade 68B, 2200 København N.

Lande

USA er det eneste land uden for Afrika, som Cyrus kender. Notér på et kort eller på Google Earth, hvilke lande uden for Europa eleverne kender, og tal om, hvad de ved om landene. Tal derefter om, hvorfor de mon kender til flere lande end Cyrus.

Interview

Lad eleverne gå sammen to og to. Den ene elev skal forestille sig at være Cyrus, den anden skal være sig selv. Eleven og "Cyrus" skal interviewe hinanden om deres hverdag og fremtidsdrømme. I kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål eller lave jeres egne:

- Hvad vil du være, når du bliver stor? Og hvorfor?
- Hvad kan du lide at lave i din fritid?
- Hvilke pligter har du i dit hjem?
- Hvordan bor du?
- Hvad kan du lide at spise?

Lad eleverne optage deres interviews. Bagefter skal eleverne fremlægge for klassen, hvad de har fundet ud af angående forskelle og ligheder mellem dem og Cyrus. De kan afspille dele af deres optagelse for at fremhæve deres vigtigste pointer.

På ibis.dk/liberiasbørn kan eleverne se film om Cyrus.

Med farfar på rejse

Tag dine elever med på en musikalsk jordomrejse. Hør farfars spændende historier, som binder CD'ens 12 fine numre sammen. Musik og tekst er skrevet og komponeret af Martin Brehm. Find uddrag af musik og tekster på ibis.dk/verdeniskole eller www.medfarfarpaarejse.dk

Den Kloge Skildpadde

Tegn historien

Lad eleverne tegne en episode fra historien. Tal efterfølgende med dem om, hvorfor de netop har valgt at tegne denne episode. Eleverne kan finde inspiration til deres tegninger i fortællingens illustrationer.

Fabel

Tal med eleverne om fabeln som genre. I kan for eksempel tale om:

- Historiens konflikt
- Historiens morale
- Dyrenes menneskelige egenskaber

Eleverne kan læse om fabeln som genre på **ibis.dk/print**

Læs en anden fabel. Det kan eventuelt være 'Haren og Skildpadden'. Diskutér de samme punkter, og find ligheder mellem de to fabler.

Regnskovens dyr

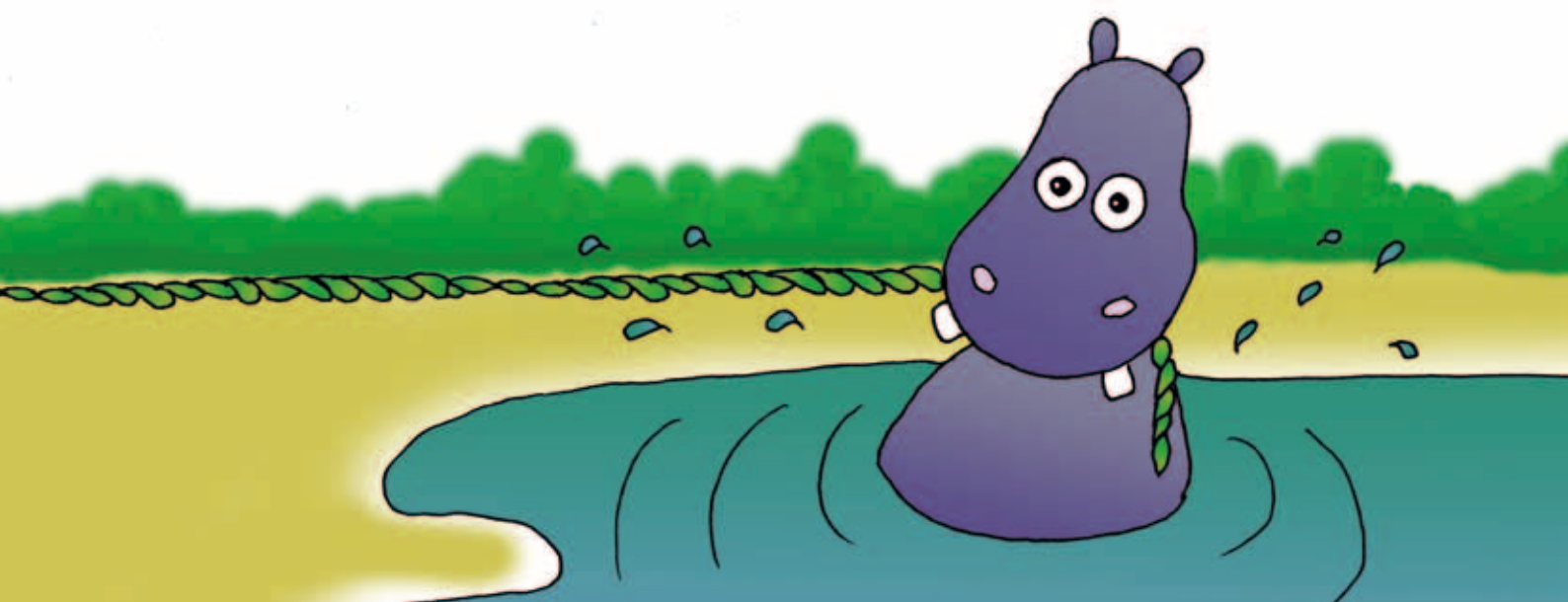
I Liberia lever der en lille flodhest, der kaldes dværgflodhesten. Eleverne kan læse mere om den og om skovelefanten, der også lever i Liberia, på **ibis.dk/naturogklima**. På denne side finder I også et link til et dyreleksikon fra Randers Regnskov.

Lad eleverne lave en kort præsentation af et dyr fra regnskoven. I kan tage udgangspunkt i de syv F'er: form, farve, familie, formering, føde, findested og fjender.

Digt en fabel

Lad eleverne digte en kort fabel om dyr med menneskelige egenskaber. De kan udvælge dyr til fabeln fra præsentationerne.

På **ibis.dk/print** finder I quizspørgsmål og en ordopgave til 'Den Kloge Skildpadde'.

Opgaver til trin 2

Rose har fart på gennem skolen

Tal om teksten

Rose og hendes familie er flygtet til Liberia. Tal med eleverne om, hvad det vil sige at være flygtning. I kan tage udgangspunkt i nedenstående spørgsmål:

- Hvad er en flygtning?
- Hvilke årsager kan få mennesker til at flygte fra deres hjemland?
- Hvad er forskellen på flygtninge og indvandrere?
- Er der nogle af eleverne, der er flyttet til Danmark fra et andet land? Hvordan var det at flytte til Danmark?

Brev fra et fremmed land

Eleverne skal forestille sig, at de selv er flygtet med deres familie til et fremmed land. Herfra skal de skrive et brev til en ven/veninde. Eleverne kan også vedlægge en tegning, der viser, hvordan der ser ud i det nye land. Til indholdet kan eleverne hente inspiration i følgende spørgsmål:

- Hvordan er der i det nye land?
- Hvilke ting/personer savner eleverne allermest?
- Hvordan trives eleverne i landet?
- Hvad laver eleverne?
- Har eleverne fået nye venner?

Når eleverne er færdige, blandes brevene og fordeles blandt eleverne. Lad eleverne læse det brev, de har fået, højt for klassen.

Lav et brætspil

Der kan være mange forhindringer på vej til skole i Liberia. Inddel eleverne i grupper af fire, og lad dem lave et brætspil, der tager udgangspunkt i Roses hverdag. Startfeltet

kan være Roses hjem, mens målet kan være skolen. Lad grupperne starte med at lave en brainstorm over, hvordan spillet skal være:

- Hvordan skal man komme fra start til mål? Skal der slås med terning, drejes på skive eller vendes kort?
- Hvordan skal brikkerne være? Skal de findes i naturen, eller laver eleverne dem selv?
- Skal man kunne blive slået hjem? Skal der være en genvej til mål?
- Hvad skal spillet hedde?

Spillet kan eksempelvis indeholde prøv-lykken-kort. Eleverne kan hente inspiration til deres kort i følgende eksempler:

- Der er hul i kanoen, og derfor kan forældrene ikke tjene penge til nye skolebøger. Ryk tre felter tilbage.
- Du er kommet med i skolens elevråd. Ryk to felter frem.
- Din lærer er flyttet fra landsbyen, og du må vente på, at der kommer en ny lærer. Vent en omgang.

Lad eleverne afprøve spillet, når de er færdige. Sørg for, at eleverne skriver reglerne ned, så andre nemt kan spille spillet.

På ibis.dk/liberiasbørn kan eleverne se film om Rose.

Strømpen, der blev væk

Efterlivet

Tal med eleverne om, hvad der sker med strømpen, der bliver væk. Bagefter kan I tale om, hvad eleverne tror, der sker, når man dør. Udvid diskussionen til at handle om forskellige religioners opfattelser af efterlivet. Eleverne deles op i grupper og undersøger en trosretning hver, som til sidst fremlægges for resten af klassen.

På ibis.dk/kulturogsamfund kan I læse om overgangsriter i Liberia, herunder overgangen fra livet til døden.

Strømpedukker

Lav hånddukker af gamle strømper. Lad eleverne bygge en figur op omkring strømpen og lav et personkort til strømpen, der beskriver figurens udseende, type og særlige kendetegn. Afslut med at lave et dukketeater af en stor papkasse med hul i, enten parvis eller i mindre grupper. Lad eleverne fremføre et selvskrevet teaterstykke for klassen. På ibis.dk/print kan I finde en nem opskrift på strømpedukker.

Tilhørsforhold

I historien bliver strømperne revet væk fra deres vante omgivelser og skal lære at høre til et nyt sted. Den ene strømpe siger til sidst: "Jeg er det sted i verden, jeg hører til. Jeg er nemlig sammen med dig." Tal med eleverne om tilhørsforhold.

I kan for eksempel tale om:

- Hvad vil det sige at høre til et sted?
- Hvor føler eleverne, at de hører til? (I Danmark, i familien, i klassen, i vennegruppen, på rideskolen, etc.)
- Hvad har betydning for, om man hører til et sted? (Nationalitet, sprog, religion, køn, familie, etc.)
- Kan man høre til flere steder?
- Hvorfor er det vigtigt at føle, at man hører til et sted?

Lad eleverne skrive en fortælling om at blive revet væk fra det, man kender. Historien kan eventuelt starte med, at eleven en dag vågner op et fremmed sted.

Underskriftsindsamling

De to strømper er utilfredse med tørretumbleren, og derfor iværksætter de en underskriftsindsamling. Tal med klassen om underskriftsindsamlinger, og hvad man kan opnå med dem. I kan også tale om demokrati, aktivt medborgerskab og dét at være med til at gøre en forskel.

Hvis eleverne har en god idé, de gerne vil have indført på skolen, kan de lave deres egen underskriftsindsamling. Stil eventuelt et bord op i kantinen, hvor andre elever og lærere kan komme og høre om sagen. Overræk underskrifterne til elevrådet eller skoleinspektøren.

Besjæling

Historien handler om to strømper, der kan tænke og tale. Tal med eleverne om besjæling og diskutér, om de kan komme i tanke om andre historier eller film, hvor ting får menneskelige egenskaber. Sammenlign 'Strømperne, der blev væk' med en anden historie, eksempelvis 'Toy Story', 'Hyrdinden og Skorstensfejeren' eller 'Den standhaftige Tinsoldat'.

Sæt klima på skoleskemaet

Brug vores spændende materiale **Agent Footprint**. Her kan eleverne undersøge deres eget klimafodspor - hvor meget vand og CO₂ bruger de, når de tager bad og surfer på nettet? De kan samtidig komme jorden rundt med vores langedatabase og få viden om mennesker, dyr og klima.

www.agentfootprint.dk

Motorcykelvaskeriet ved floden

Børnearbejde

John og Nelson er børnearbejdere. Tal med eleverne om børnearbejde. I kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad er børnearbejde?
- Hvad er forskellen på børnearbejde og på at hjælpe til derhjemme?
- Hvordan kan børnearbejde skade børn?
- Er det i orden, at børn arbejder, hvis familien er fattig? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad kan man gøre for at afskaffe børnearbejde?

 På ibis.dk/børnearbejde kan eleverne læse meget mere om børnearbejde og få hjælp til at besvare ovenstående spørgsmål.

Hvordan er det at være børnearbejder?

John og Nelson vasker snavsede motorcykler for at skaffe penge til mad. Lad eleverne leve sig ind i rollen som børnearbejdere ved at lade dem vaske deres egne cykler. I skal bruge spande, vand, opvaskemiddel, klude og svampe.

Tal herefter med eleverne om øvelsen. Tag udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke tanker satte øvelsen i gang?
- Hvordan ville elevernes liv være, hvis de skulle bruge hver eneste dag på at vaske cykler?

Lad efterfølgende eleverne skrive et læserbrev om deres holdning til børnearbejde med udgangspunkt i deres viden om børnearbejde samt deres egen erfaring fra øvelsen. Eleverne kan eventuelt sende deres læserbrev ind til den lokale avis eller skolebladet. Eleverne kan også sende læserbrevene til IBIS – så lægger vi dem op på hjemmesiden. På ibis.dk/print kan eleverne lære mere om, hvordan man skriver et læserbrev.

Vox pop

Vox pop er en interviewform, hvor man stiller tilfældige personer det samme spørgsmål. Inddel eleverne i grupper af to, og lad grupperne stille nogle tilfældige personer på skolen nedenstående spørgsmål:

- Hvorfor er det vigtigt at gå i skole?

Efterfølgende fremlægger hver gruppe de svar, de har fået, og svarene noteres på tavlen. Diskutér, hvilke svar, I synes, der er de vigtigste. Find i fællesskab de tre bedste argumenter for, at det er vigtigt at gå i skole.

Prissammenligning

På **ibis.dk/print** finder I en oversigt over, hvad udvalgte fødevarer og andre produkter koster i Liberia. Lad eleverne undersøge, hvor meget varerne koster herhjemme. Efterfølgende kan eleverne udregne, hvor stor prisforskellen er i procent. På hvilke varer er prisforskellen størst/mindst? Eleverne kan også udarbejde et søjlediagram over, hvor meget varerne koster i henholdsvis Liberia og i Danmark.

Rapperne fra Harper

Idoldyrkelse

De to drenge, Frederick og Michael, er rappere og henter inspiration fra idoler såsom den lokale musiker Emmanuel, 50 Cent og Akon. Tal med eleverne om idoldyrkelse.

- Har eleverne selv et idol? Hvorfor har de netop denne person som idol?
- Kan eleverne komme med eksempler fra deres egen hverdag, hvor de bliver inspireret af deres idol?
- Hvorfor har vi idoler?

Lad eleverne søge efter oplysninger om et af deres idoler med henblik på at skrive en kort biografi. Bagefter kan I diskutere, om eleverne har fået en anden opfattelse af idolet. Var der noget, der overraskede dem?

Collage af et idol

Lad eleverne udarbejde en collage om deres idol. Lad herefter eleverne præsentere idolet, i grupper eller for resten af klassen med udgangspunkt i collagen og biografien. Ud over at beskrive idolet opfordres eleverne i fremlæggelsen til at argumentere for valg af billeder, farve og eventuelle symboler.

Skolegang i Liberia

I teksten får vi at vide, at langt fra alle børn i Liberia dukker op i skolen, når skoleferien slutter. Tal med eleverne om, hvilke grunde der kan være til dette. I kan tage udgangspunkt i følgende punkter:

- Traditioner: Kan der være andre traditioner for skolegang i Liberia?
- Krigen: På hvilke punkter kan krigen have påvirket skolegang for Liberias børn og unge?
- Familiestrukturer: Er der familiestrukturer i det liberianske samfund, som kan have indflydelse på, om børn kommer i skole?

 I kan finde mere information om det liberianske samfund på **ibis.dk/kulturogsamfund**

Rap for skolen

Showet, hvor Frederick og Michael optrådte, kom i radioen for at minde børn og forældre om den kommende skolestart. Lad eleverne skrive deres egen rap. Sangen skal opfordre til skolegang.

På **ibis.dk/liberiasbørn** finder eleverne et beat til sangen. Den færdige sang kan uploades på **ibis.dk/verdeniskole**

IBIS trækker lod mellem sangene, og hvis man er heldig, kan man blive udtrukket til at optræde med sit rapnummer i aktionsugen i uge 17, 2012.

 På **ibis.dk/liberiasbørn** kan eleverne se film om rapperne.

Dræbersnegle

Personkarakteristik

Børnenes far, Walter Venig, er en helt særlig karakter. Lad eleverne lave en personkarakteristik af ham. I kan tage udgangspunkt i følgende punkter:

- Tanker og handlinger: Hvad siger Walters tanker og handlinger om ham som person?
- Værdier og holdninger: Hvilke værdier og holdninger har Walter, og hvad fortæller de om ham?
- Sociale forhold: Hvordan er Walters forhold til andre mennesker? Eksempelvis til sin familie
- Ydre personkarakteristik: Hvordan fremstilles Walter på tegningerne?
- Udvikling: Hvilken udvikling gennemgår Walter i løbet af historien?

Gruppearbejde

Lad eleverne arbejde med historien i grupper ud fra deres karakteristik af Walter.

- Hvilken holdning har forfatteren til Walter?
- Hvilke virkemidler benytter forfatteren til at få sin holdning frem?
- Hvad er historiens pointe?

Bagefter gennemgås punkterne i klassen.

Karikaturtegninger

Walter er både i teksten og på tegningerne fremstillet på en meget karikeret måde. Lad eleverne finde karikaturtegninger af en politiker eller en anden offentlig person. Det behøver ikke være en person, som eleverne kender i forvejen. Tegningerne kan findes i aviser, på nettet eller i bøger. Lad herefter eleverne lave en skriftlig beskrivelse af personen fra deres karikaturtegninger, hvor de tager udgangspunkt i, hvordan personen bliver fremstillet visuelt, og hvad det fortæller om personen.

**Opgaver
til
trin 3**

Erastus vil føre Liberia til VM

Sportsjournalist for en dag

Erastus er professionel fodboldspiller. Lad eleverne dykke ned i sportens verden som sportsjournalister for en dag, hvor de skal dække en sportsbegivenhed. Det kan eksempelvis være en fodboldkamp på det nærmeste stadion, et ridestævne, en håndboldkamp eller et gymnastikstævne. Eleverne kan også vælge at dække en mindre begivenhed såsom en idrætstime på skolen.

Reportagen må meget gerne indeholde billeder fra begivenheden.

Find fakta om reportagen som genre på **ibis.dk/print**, og gennemgå de typiske træk med klassen.

På **ibis.dk/megamedia** finder I også tips til at skrive en nyhedsartikel.

Når reportagerne er færdige, går eleverne sammen i grupper, hvor de giver feedback på hinandens reportager.

Vigtigheden af uddannelse

BYC, klubben som Erastus spiller i, betaler gerne for, at spillerne også får en uddannelse. Et tilbud, som Erastus har benyttet sig af. Lad eleverne diskutere vigtigheden af at få en uddannelse. I kan tage udgangspunkt i følgende punkter:

- Hvad betyder uddannelse for et menneskes liv?
- Hvordan forestiller eleverne sig, at deres liv ville være, hvis de ikke kunne læse, skrive eller regne? Eller hvis deres forældre ikke kunne?
- Lad også eleverne reflektere over, hvilken betydning sport kan have:
- Er fodbold og andre typer sport også en form for uddannelse? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilke personlige færdigheder giver sport?

Højeste ønske for mit land

I teksten får vi at vide, at Erastus' højeste ønske for Liberia er, at landet kommer til VM i fodbold.

Diskutér kort, hvorfor netop dette er hans højeste ønske for landet:

- Hvad vil det betyde for Liberia at komme med til VM i fodbold?
- I et land med så mange andre problemer, hvorfor er det så netop at komme til VM i fodbold, der er Erastus' højeste ønske for landet?
- Hvad kan sport bidrage med til et land?

Lad eleverne skrive en tale, hvori de beskriver deres højeste ønske for deres land. Talerne holdes efterfølgende for resten af klassen og skal omhandle:

- Elevens højeste ønske for sit land
- Begrundelse for ønsket
- Hvad vil det betyde for landet at få dette ønske opfyldt?
- Hvem vil få glæde af ønsket?
- Ideer til hvordan ønsket kan gå i opfyldelse

På **ibis.dk/liberiasbørn** kan eleverne se film om Erastus.

Piger elsker vampyrer...

Billedsprog

'Piger elsker vampyrer' er rig på billedsprog. Lad eleverne markere de steder i teksten, hvor forfatteren gør brug af billedsprog. Diskutér eksemplerne i klassen, og tal om andre

eksempler på billedsprog. Lad herefter eleverne skrive en fortælling, hvor de øver sig i at benytte billedsprog. Eleverne kan eksempelvis digte videre på 'Piger elsker vampyrer' og fortælle, hvad de tror, der sker med historiens hovedperson i den gamle mølle.

På **ibis.dk/print** kan eleverne lære mere om billedsprog.

Sikker chat

Julie bliver narret til at tro, at hun har vundet en konkurrence af én, hun tidligere har chattet med på nettet. Følgende spørgsmål kan være oplæg til diskussion i klassen:

- Er Julie naiv, fordi hun tager ud til møllen?
- Skulle Julie have gjort noget andet? Hvad?
- Hvordan ved man, om man kan stole på de mennesker, man chatter med på nettet?
- Hvordan passer man bedst på sig selv, når man chatter?

På **ibis.dk/print** finder I de fem SMART-regler om sikker chat, som I kan gennemgå i fællesskab.

Essay

Julie drømmer med sin filmrolle om at blive berømt. Lad eleverne skrive et essay om berømmelse. Følgende spørgsmål kan bruges til inspiration:

- Vil eleverne gerne være kendte? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad vil eleverne gerne være kendte for?
- Er det vigtigt, hvad man er kendt for? Eller er det vigtigste bare at være kendt?

På **ibis.dk/print** kan eleverne lære mere om at skrive essays.

Overnaturlige væsener

Inddel eleverne i mindre grupper, og lad dem finde information på biblioteket eller på internettet om et overnaturligt væsen. Eleverne kan eksempelvis søge information om vampyrer, varulve, hekse og sirener. Eleverne kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan er væsenets adfærd?
- Hvordan er væsenets fysiske træk?
- Hvilke særlige myter er forbundet med væsenet?
- Hvornår opstod myterne om væsenet?

Invitér en af de mindre klasser til fremlæggelser om overnaturlige væsener. Skab den rette stemning ved at mørklægge klasseværelset og ved at afspille uhyggelige lyde og melodier.

Celia var bange for at dø

Børnesoldater

Celia og hendes tre søskende oplevede borgerkrigens grusomheder på tæt hold. Selvom de fire søskende ikke kæmpede som soldater under krigen, bliver de alligevel anset som børnesoldater. Lad eleverne lave et mindre projektarbejde om børnesoldater. Arbejdet kan munde ud i en fremlæggelse - gerne omkring et kreativt produkt. Det kunne være en udstilling om børnesoldater, en kort kampagnofilm, en PowerPoint-præsentation til at understøtte fremlæggelsen eller lignende.

Eleverne kan søge efter information om børnesoldater på ibis.dk/krigogfred

Lad eleverne vælge sig ind på et af følgende emner:

- **Hvornår er man børnesoldat?** Der findes mange forskellige former for børnesoldater, og definitionen begrænser sig ikke kun til børn, der kæmper i væbnede konflikter. Undersøg, hvordan man definerer børnesoldater. Hvorfor anses Celia og hendes søskende for børnesoldater? Og er eleverne enige i definitionen?
- **Hvorfor bliver børn brugt som soldater?** FN's børnekonvention forbyder brug af børn og unge under 18 år som soldater i væbnede konflikter. Alligevel skønnes det, at op imod 300.000 børn kæmper som soldater. Undersøg, hvorfor man bruger børn som soldater. Undersøg også, hvad der kan få børn til at melde sig frivilligt som soldater.
- **Hvordan ser livet ud for en børnesoldat efter krigen afslutning?** Når krigen slutter, er børnesoldaterne, som har kæmpet under krigen, særligt skrøbelige. Undersøg, hvad man gør for at hjælpe dem tilbage i samfundet. Hvilke faldgruber kan der være?

Projektarbejdet kan udvides til også at omhandle tortur. Find tre tilsvarende punkter til fremlæggelse på ibis.dk/print

Tal om FN

I teksten får vi at vide, at FN rykkede ind i landet efter krigen afslutning. Tal med eleverne om FN. Samtalen kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad er FN? Hvornår og hvorfor opstod organisationen?
- Hvad er FN's opgaver?
- Hvilke opgaver har FN i Liberia efter borgerkrigen?
- Hvad synes eleverne om FN? Har vi brug for organisationen?

Dagbog: På besøg hos Celia i Liberia

Eleverne skal nu forestille sig, at de er rejst til Liberia for at besøge Celia. Dagbogsteksten skal handle om Celias liv, mødet med Celia og iagttagelser af livet i Liberia efter krigen. Teksten må gerne være stemningsbeskrivende og tage udgangspunkt i de informationer, eleverne kan finde om Liberia på **ibis.dk/verdeniskole**. Den kunne eksempelvis starte sådan: "Kære Dagbog. Efter to dages kørsel på hullede og mudrede jordveje ankom jeg til..." eller "Kære Dagbog. I morges ankom jeg til det vestafrikanske land Liberia. Et land, der stadig bærer præg af 14 års borgerkrig..." Ideer til indhold kunne være:

- Hvordan har borgerkrigen i Liberia påvirket Celias liv? Og hvordan har den påvirket landet?
- Hvordan ser Celias liv ud i dag?
- Hvad er hendes muligheder for fremtiden?

 Eleverne kan finde mere information og billeder af Celia og hendes søskende, som de kan sætte ind i deres dagbogstekst, på **ibis.dk/liberiasbørn**

Aftenfolket og Morgenfolket

Fantasy

Lav i fællesskab en brainstorm over, hvad der kendetegner fantasygenren. Tal derefter med eleverne om fantasy med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke træk fra fantasygenren har 'Aftenfolket og Morgenfolket'?
- Hvordan adskiller fantasy sig fra folkeeventyr?
- Hvilke kendte eksempler på fantasy kender eleverne?
- Hvorfor er fantasygenren så populær?

Berettermodellen

Lad eleverne analysere fortællingens handlingsforløb ud fra berettermodellen. Lad derefter eleverne skrive deres egen fantasyfortælling, hvor de tager udgangspunkt i berettermodellens syv faser. Inden eleverne går i gang med at skrive selve fortællingen, kan de skrive stikord til, hvad der skal ske i hver af de syv faser og på den måde sikre, at fortællingen følger modellens opbygning.

På **ibis.dk/print** kan eleverne lære mere om berettermodellen.

Styreformer

Oldermanden er Aftenfolkets og Morgenfolkets leder. Tal med eleverne om, hvilken slags leder oldermanden er, og hvordan han styrer folket. Inddel herefter eleverne i grupper af 4-6 elever, og tildel hver gruppe en politisk styreform, som de skal undersøge nærmere. Grupperne kan eksempelvis undersøge en af følgende styreformer:

- Demokrati
- Diktatur
- Anarki
- Teokrati (præstestyre)
- Absolut monarki
- Oligarki

Eleverne skal efterfølgende forberede et kort teaterstykke omhandlende styreformen. De skal ikke fortælle om styreformen, men fremføre en situation, der viser, hvad der kendetegner styreformen. Teaterstykkerne fremføres for klassen, og eleverne kan efterfølgende stille opklarende spørgsmål til gruppen.

For og imod

Retfærdighed kan opfattes og forstås forskelligt. Dette ses også i fortællingen, hvor Kuni synes, at det er uretfærdigt, at Aftenfolket skal trække for Morgenfolket, mens hans mor lader til at have accepteret det. Lad eleverne gå sammen to og to og vælg én, der skal argumentere for, og én der skal argumentere imod nedenstående udsagn. Øvelsen handler ikke om at tilkendegive sin personlige mening, men derimod om at blive bedre til at argumentere for en sag. Når alle udsagn er gennemgået, fremlægger udvalgte grupper argumenterne for resten af klassen.

- Det er retfærdigt, at ens forældre bestemmer, hvor meget fjernsyn man må se
- Det er uretfærdigt, at personer med en høj indtægt skal betale en højere procentdel i skat end personer med en lavere indtægt
- Det er retfærdigt, at velstillede personer kan springe ventelisten på hospitaler over ved selv at betale for behandlingen på et privathospital
- Find selv på flere

Liberia-ugen

Trin 1 - En uge i Liberia

I denne temauge rejser eleverne til Liberia. Eleverne skal langt væk fra Liberias større byer og helt ud på landet. Her skal de bo i en lille landsby, hvor de skal leve som lokalbefolkningen i en uge. Her skal de lave liberiansk mad, fremstille lersmykker og lave legetøj af affald. Eleverne skal også lære de liberianske børn og unge bedre at kende igennem LæseRaketten. Ugen afsluttes med, at elevernes familier inviteres til liberiansk aften på skolen, hvor eleverne sælger deres legetøj og smykker i en bazar og underholder med sang.

Mandag - Afrejse til Liberia

Om morgenen får eleverne uddelt flybilletter til Liberia. Stolene opstilles i rækker af fire, som i et fly, og eleverne flyver af sted mod Liberia. Under flyveturen præsenteres landet. Når klassen lander i Liberia, får de uddelt LæseRaketten. Eleverne arbejder med LæseRaketten og får lært Liberias børn og unge bedre at kende.

Flybilletter og PowerPoint-præsentation om Liberia findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Tirsdag - Et møde med Liberias børn

Eleverne arbejder med LæseRaketten. Lav et læseværksted, hvor de større elever læser historier op for de mindre elever. Eleverne arbejder efterfølgende med opgaverne til teksterne.

Onsdag - Liberiansk måltid

Eleverne tilbereder liberiansk mad. Eleverne vælger sig ind på én af følgende grupper:

- **Suppegruppen:** Gruppen tilbereder liberiansk suppe. Suppen kan eventuelt tilberedes over bål.
- **Brødgruppen:** Gruppen tilbereder liberiansk risbrød med banan.

Dagen afsluttes med at tale med eleverne om dagens oplevelser.

Opskrifter findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Torsdag - Kreative værksteder

Eleverne vælger sig ind på ét af følgende værksteder:

- **Smykkeværksted:** Eleverne laver lerperler på bål, som de maler og herefter fremstiller halskæder og armbånd af.
- **Legetøjsværksted:** Eleverne laver legetøj ud af affald og genbrugsmaterialer, som er samlet forud for Liberia-ugen. Eleverne kan lave fodbolde ud af gamle strømper eller cykelslanger, biler ud af gamle dåser, etc.

Dagen afsluttes med højtlesning. I kan enten læse en historie fra LæseRaketten eller fra en bog med vestafrikanske dilemmaeventyr, eksempelvis Regnbuens fange af Janne Lundström.

Eksempler på liberiansk legetøj findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Fredag - Syng på livet løs

Eleverne inddeles i grupper, som forbereder en sang, de skal optræde med om aftenen. Sangen kan både handle om Liberia, om hvorfor det er vigtigt at gå i skole, eller om hvad eleverne har lavet i ugens løb. Bazaren opstilles.

Som inspiration til sang kan I høre liberiansk musik på **ibis.dk/liberiaugen**

Fredag aften - Bazar

Elevernes forældre inviteres til liberiansk aften på skolen. Elevernes genbrugslegetøj og lersmykker sælges i bazaren, og eleverne fremfører deres sange.

Trin 2 - Liberiansk restaurant

I denne temauge rejser eleverne til Liberia. Her skal de både lære liberianske børn og unge bedre at kende igennem LæseRaketten og udfolde sig kreativt i et af de mange værksteder. Ugen afsluttes med, at elevernes familier inviteres på liberiansk restaurant, hvor eleverne tilbereder mad og underholder med sang og dans iført flotte kostumer.

Mandag - Af sted til Liberia

Eleverne får uddelt flybilletter til Liberia. Stolene opstilles i rækker af fire, som i et fly, og eleverne flyver af sted mod Liberia. Under flyveturen præsenteres landet. Når klassen lander i Liberia, får de uddelt LæseRaketten. Eleverne arbejder med LæseRaketten og får lært Liberias børn og unge bedre at kende.

De nødvendige forberedelser til tirsdagens pengeværksted foretages.

Flybilletter og PowerPoint-præsentation om Liberia findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Tirsdag / onsdag - Liberianske værksteder

Eleverne starter tirsdagen med at arbejde med LæseRaketten. Senere vælger eleverne sig ind på ét af følgende værksteder, hvor de også arbejder onsdag:

- **Pengeværksted:** For at forældrene skal kunne betale for maden i den liberianske restaurant, har de brug for liberianske dollars. I pengeværkstedet laver eleverne derfor genbrugspapir, som de efterfølgende laver liberianske pengesedler ud af. På den liberianske aften kan forældrene veksle danske kroner til liberianske dollars i elevernes vekslebod.
- **Liberiaværksted:** Eleverne laver kulisser, som skal bruges i den liberianske restaurant for at ramme den rigtige stemning. Eleverne kan både male huse, dyr, gummitræer, liberianske børn og voksne og meget andet.
- **Maskeværksted:** Eleverne laver liberianske masker, som skal bruges til underholdningen på forældreaftenen.
- **Kostumeværksted:** Eleverne syr farverige liberianske dragter, som skal bruges til underholdningen på forældreaftenen.

Inspiration til kulisserne kan findes i de mange fotos og videoer fra Liberia på **ibis.dk/verdeniskole**, mens inspiration til dragter og masker findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Torsdag - Rytmen tager over

Eleverne vælger sig ind på ét af følgende værksteder, hvor de arbejder resten af dagen:

- **Danseværksted:** Eleverne forbereder en liberiansk dans, som de skal optræde med til den liberianske aften.
- **Rap-/sangværksted:** Eleverne forbereder en sang eller en rap, som de skal optræde med til den liberianske aften. Sangen kan både handle om Liberia, om hvorfor det er vigtigt at gå i skole eller noget helt tredje.

Brug gerne instrumenter til både dans og sang.

Det skal også besluttes, hvem der præsenterer underholdningen, hvad grupperne kalder sig, og i hvilken rækkefølge de optræder.

Inspiration til liberiansk dans findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Fredag - Liberiansk kok for en dag

Eleverne tilbereder liberianske retter, som skal sælges i restauranten om aftenen. Eleverne kan eksempelvis lave suppe med kylling og peanuts og cookies med søde kartofler og ingefær. Senere pyntes restauranten med elevernes liberianske udsmykning, og veksleboden opstilles.

Opskrifter findes på **ibis.dk/liberiaugen**

Fredag aften - Åbningsaften i restauranten

Elevernes forældre inviteres til en aften på liberiansk restaurant med underholdning.

Trin 3 - Præsidentvalg i Liberia

I efteråret var der præsidentvalg i Liberia. I denne temauge rekonstrueres et præsidentvalg med henblik på at belyse de udfordringer, landet står overfor. Eleverne kan blive klogere på Liberias historie og samfund og på forskellige aktører og interesseorganisationer, der spiller en rolle i landet. Liberia-ugen munder ud i en valgaften, hvor forældrene inviteres. Som forberedelse til præsidentvalget arbejdes med trin 3 i LæseRaketten enten i ugen op til eller som en del af temaugen.

Mandag - Optakt til valg

Ugen startes med et oplæg om Liberia. Derefter går valgkampen så småt i gang. Eleverne inddeles i grupper, som fokuserer på følgende emner:

- Klima
- Børnearbejde
- Uddannelse
- Menneskerettigheder
- Landsbyen
- Storbyen
- Filmfolk (der følger processen hele ugen)

Hver gruppe vælger en eller flere mærkesager inden for deres emne, som de vil fokusere på i valgkampen. Det kan eksempelvis være børns skolegang, elektricitet i landsbyer, bedre forhold for gummiplantagearbejdere, bedre veje, etc. Dagen afsluttes med, at hver gruppe vælger grafikere, spindoktorer og journalister og en præsidentkandidat.

Find en PowerPoint-præsentation om Liberia på ibis.dk/liberiaugen. Eleverne kan researche om deres emne og finde inspiration til mærkesagerne på ibis.dk/verdeniskole.

Tirsdag - Valgkampen skydes i gang

Fra morgenstunden mødes eleverne i grupperne og vælger i fællesskab et slogan og partinavn. Der arbejdes videre med mærkesagerne og på at finde gode argumenter: Hvorfor er netop de mærkesager vigtige? Hvad vil det betyde for Liberia, hvis de bliver indført? Grafikerne går i gang med at producere flyers, valgplakater og badges, mens journalisterne går i gang med at producere en partifolder med mere dybdegående artikler om deres parti og mærkesager. Præsidentkandidaten og spindoktorerne begynder at arbejde på præsidentens valgtale i et værksted, der fokuserer på retoriske virkemidler.

Få hjælp til at skrive og layoute en artikel på ibis.dk/megamedia

Onsdag - Valgkampen spidser til

Partierne fortsætter deres arbejde med valgmateriale, foldere og taler. Filmfolkene udarbejder meningsmålinger og/eller voxpop. Om eftermiddagen begynder journalisterne at layoute deres foldere med artikler i Word eller Publisher.

Torsdag - Paneldebat

Partierne forbereder sig til en paneldebat, der skal foregå sidst på dagen. Hvert parti vælger, hvem der skal repræsentere partiet, og hvem der skal være publikum. I samarbejde udarbejder hvert parti gode og skarpe spørgsmål, som skal stilles til de andre partier. Til paneldebatten starter partierne med at præsentere deres mærkesager og præsidentkandidat, og derefter går debatten i gang. Publikum stiller de forberedte spørgsmål, og filmholdet følger med på tæt hold. Der vælges en ordstyrer til debatten.

Fredag - Store valgdag

Filmfolkene arbejder på højtryk med deres produktioner. Journalisterne færdiggør deres foldere, så de kan uddeles på valgaftenen. Grafikerne udsmykker valglokalet med deres materiale. Der produceres også stemmesedler og stemmeurner. Partierne forbereder, hvordan de vil fremlægge deres mærkesager for forældrene, og præsidentkandidaterne øver deres valgtaler.

Valgaften

På selve valgaftenen laver hvert parti en præsentation af deres mærkesager, og præsidentkandidaterne holder deres valgtale. Filmholdet viser, hvad de har produceret ugen igennem. Både forældrene og eleverne afgiver deres stemme, og til sidst afsløres, hvilket parti der har vundet.

For de ældste - Avisredaktion

I denne temauge arbejder eleverne på at producere en avis med Liberia som tema. Temaugen tillader eleverne at fordybe sig i Liberia ud fra forskellige faglige vinkler, og samtidig giver ugen eleverne mulighed for at slippe den indre journalist løs.

Avisen kan med fordel udarbejdes i 'Redaktionen' på **ekstrabladet.dk/skole**. Herigenem kan avisen layouts flot og trykkes gratis som en rigtig avis i 1000 eksemplarer. 'Redaktionen' indeholder udførlige lærer- og videovejledninger og interaktiv assistance til eleverne, så arbejdet med avisproduktionen er ligetil og kræver blot UNI-login. Følgende ugeplan tager udgangspunkt i de otte faser, som eleverne kommer igennem i deres arbejde med 'Redaktionen'.

Mandag - Profil og planlægning

Start ugen med et oplæg om Liberia. Derefter vælges i fællesskab profil, indhold og målgruppe for avisen om Liberia. Eleverne inddeles efterfølgende i redaktioner af maks fire elever. Det kunne være nyheder, sport, underholdning, kultur eller andet. De forskellige redaktioner skal herefter blive enige om, hvilke emner og artikler der kan være interessante for deres redaktion, eksempelvis uddannelse, præsidentportræt, 2015-målene, børnesoldater, fattigdom, musik, klima eller noget helt andet. Ideerne til artikler indskrives i en tidsplan, og så kan eleverne ellers gå i gang med at researche og finde materiale til deres artikler.

PowerPoint-præsentation om Liberia findes klar til anvendelse på **ibis.dk/liberiaugen**. Fasefilm, faglige fif og yderligere hjælp kan findes på **ekstrabladet.dk/skole**. Log ind på 'Redaktionen' i højre side med UNI-login.

Tirsdag - Fotos og fokus

Redaktionerne researcher videre og vælger det endelige fokus, herunder vinkel og genre. Der udarbejdes dispositioner for artiklerne og indsamles fotos til artiklerne. Eleverne påbegynder den egentlige skrivefase.

Eleverne kan researche om Liberia og hente inspiration på **ibis.dk/verdeniskole**. Journalistisk hjælp kan findes på **ekstrabladet.dk/skole**

Onsdag - Skriv løs

Redaktionerne arbejder videre på deres artikler i 'Redaktionen'. Her kan eleverne følge skabeloner for, hvad der skal indgå i de forskellige artikeltyper, de har valgt - nyhedsartikel, læserbrev, anmeldelse, etc. I 'Redaktionen' er det også muligt for eleverne at give respons og læse korrektur på hinandens artikler.

Torsdag - Avisen tager form

Eleverne går i gang med at layoute de færdigskrevne artikler i skabelonerne, som findes i 'Redaktionen'. Der kan vælges mellem seks forskellige layoutskabeloner. Læreren tildeler de forskellige redaktioner sider i avisen. Undervejs i layoutarbejdet holdes statusmøder, hvor alle elever samles, og avisen vises på storskærm for at sikre et fælles produkt.

Fredag - Deadline

Avisen layouts færdig. Eleverne vælger i fællesskab, hvilke artikler der skal på forsiden. Der skal opnås enighed om hovedhistorie, sidehistorie og evt. billede. Udformningen af avisforsiden foregår i plenum eksempelvis med læreren som ordstyrer og chefredaktør. Til sidst sendes avisen til tryk.

På **ekstrabladet/skole** findes fasefilm til de forskellige faser, eleverne kommer igennem i avisugen. Hvis I ikke ønsker at anvende 'Redaktionen', kan I på **ibis.dk/mega media** finde en journalistisk værktøjskasse og hjælp til at layoute en avis i Word.

Folkeskolens Fælles Mål

Trin 1

Dansk

- Fremlægge, referere, fortælle og dramatisere
- Skrive enkle fiktive tekster og små sagtekster
- Samtale om litterære tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse og begyndende kendskab til faglige begreber
- Læse enkle tekster op med god artikulation
- Improvisere og eksperimentere med kropssprog og stemme

Billedkunst

- Arbejde med billeder i forskellige sammenhænge med baggrund i den historiske og sociale kontekst, de er skabt i
- Tegne og male med vægt på fortælling
- Beskrive billeders indhold og historie i billedsamtaler
- Kende til forskellige billedmedier og deres funktioner, herunder tegneserier, plakater og digitale billeder

Natur/teknik

- Give eksempler på ressourcer, der indgår i dagligdagen, herunder vand, fødevarer, elektricitet og affald
- Opleve og gøre iagttagelser som grundlag for at gennemføre enkle undersøgelser og eksperimenter
- Kende udvalgte dyr og planter fra andre verdensdele
- Kende udvalgte eksempler på menneskers levevilkår i andre dele af verden

Matematik

- Opstille, behandle og afkode enkle modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegninger og diagrammer (modelleringskompetence)
- Erhverve en begyndende forståelse for matematik som beskrivelsesmiddel

Bevægelse og motorik

- Kombinere sproglige aktiviteter med fysiske handlinger
- Beherske finmotoriske bevægelser

Trin 2

Dansk

- Fortælle, forklare, kommentere, interviewe og fremlægge
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier
- Skrive sammenhængende fiktions- og fagtekster
- Udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
- Skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
- Give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og viden

Natur/teknik

- Sammenligne og beskrive de forskelle i levevilkår, mennesker har forskellige steder på jorden
- Sammenligne geografiske forhold og globale mønstre, der er karakteristiske for udvalgte regioner og andre verdensdele

Trin 3

Matematik

- Indsamle, ordne og behandle data

Billedkunst

- Deltage aktivt i billedarbejde både i grupper og selvstændigt
- Anvende billedet som kommunikationsmiddel

Kristendom

- Give udtryk for en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion
- Kende til udvalgte symboler og ritualer

Håndarbejde

- Formgive med personligt præg
- Eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- Give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel

Musik

- Skabe enkle melodier eller små musikstykker
- Samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte

Historie

- Kende til hverdagen i andre kulturer
- Fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv

Hjemkundskab

- Sammensætte og tilberede enkle retter og måltider, der er kendetegnende for forskellige situationer, historiske perioder og kulturer

Dansk

- Udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
- Kende brugen af sproglige virkemidler
- Strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
- Bruge sproget til kommunikation, argumentation, problemløsning og formidling af viden
- Fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten

Samfundsfag

- Give eksempler på, hvordan forskellige former for magt og ressourcer har indflydelse på politisk deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- Reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund

Historie

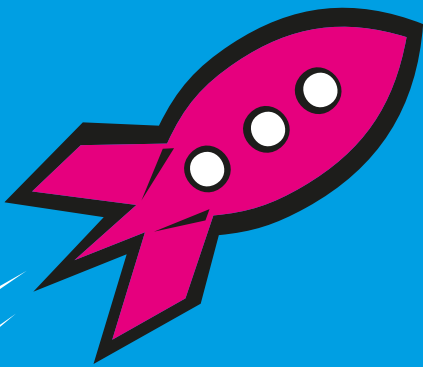
- Kende forskellige demokratiformer og tage stilling til, hvilke rettigheder og pligter de giver den enkelte

Geografi

- Kende til fordeling af rige og fattige regioner i verden
- Kende til egen kultur set i forhold til fremmede kulturer

Idræt

- Vurdere kvaliteter ved forskellige idrætskulturer

IBIS - hvem er vi

IBIS er en dansk udviklingsorganisation, der arbejder for en retfærdig verden, hvor alle mennesker har lige adgang til uddannelse, indflydelse og ressourcer. IBIS arbejder med udvikling i Afrika og Latinamerika og sætter samtidig fokus på ulige vilkår gennem oplysning i Danmark. Formålet med IBIS' arbejde er at skabe større forståelse for de problemer, udviklingslandene står overfor og pege på konkrete handlemuligheder. IBIS mener, at uddannelse er den bedste vej til at skabe udvikling, og vi har derfor skole- og uddannelsesprojekter både i Afrika og Latinamerika.

Hele Verden i Skole

LæseRaketten hører til Hele Verden i Skole-kampagnen, som er navnet på den danske del af den internationale oplysningskampagne "Global Campaign for Education". Gennem denne kampagne er børn fra 120 lande hvert år med til at sætte fokus på børns ret til uddannelse.

I 2000 skrev verdens ledere under på Dakar Erklæringen, hvori der blev nedskrevet seks mål, der skal sikre alle verdens børn skolegang af god kvalitet inden 2015. For at holde verdens ledere op på deres løfte har IBIS siden 2002 arbejdet med Hele Verden i Skole-kampagnen. Dengang var der 115 millioner børn i verden, der ikke gik i skole, i dag er tallet 67 millioner. Det går den rette vej, men 2015 nærmer sig med hastige skridt, og der er endnu langt igen, hvis målet om Uddannelse for Alle skal nås.

ibis.dk/verdeniskole

IBIS

Nørrebrogade 68 B
2200 København N
Tlf.: 3535 8788

- DAKARMÅLENE**
- Tilbud til de yngste
 - Alle børn i skole
 - Uddan unge og voksne
 - Halvér analfabetismen
 - Piger i skole
 - God kvalitet